Foreningen Danmark-Letland

nr. 3 September 2006 14. årgang ISSN 1901-5720

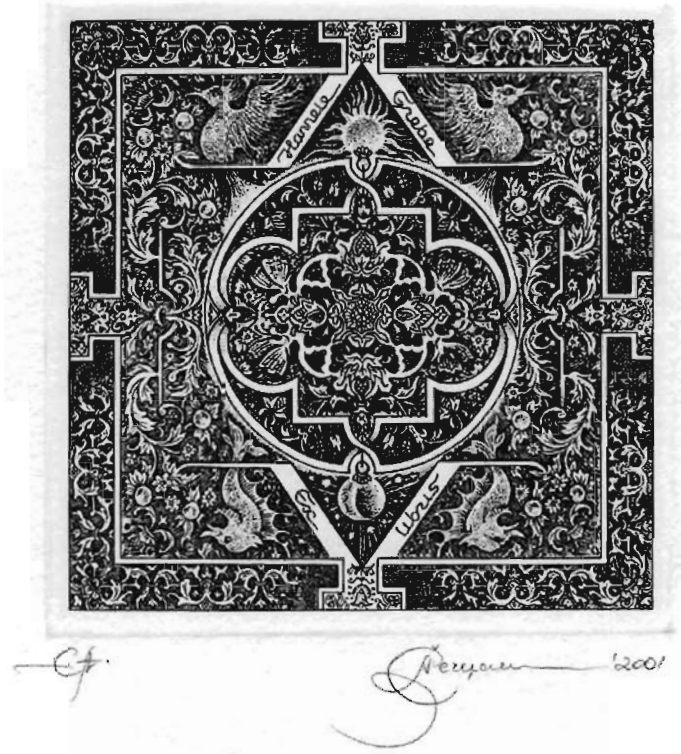

Læs i dette nummer:
Om præsidentens besøg

Indhold

Foreningen.... 3

Foreningen Danmark-Letland, Bestyrelsen 4

Nyttige adresser 5

Letlands præsident Vaira Vike-Freiberga i Danmark 6

RIX-CPH-RIX – 7

Letlands fineste ordener 10

Baltiske Nyheder 13

2 bøger af Peder Hove 18

Enestående kursus på Rite 22

11 år med Kreicburgas i Danmark 24

Fra Filips Kirkens kirkeblad 28

NGO-Forum 2006 29

Talsi Folketeater, Talsi Kirkekor 30

Seniorer vil gerne arbejde internationalt 33

Ole Petersens Mini Parlør 34

Salg af hjemmestrikkede sokker 36

Latvia i billeder 37

KALENDER 39

The Three-Star Order 40

Forsideillustrationen er af Natalija Cernetsova

Deadline for næste nummer er 1. december

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.
Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte.
Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.
Formålet med foreningen er:
På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.
Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.
Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.
Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Anne Fraxinus.
Foreningens girokonto er: 07 736 54.
Årskontingent:

Enkeltpersoner	200 kr
Husstande	300 kr
Unge under 26 og pensionister	125 kr
Organisationer m.m.	500 kr

Foreningen Danmark-Letland, Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf./fax 3871 1825 kirsten.gjaldbaek @get2net.dk
	Jytte Nørgaard Helio Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup Næstformand	tlf. 3962 2922 fax: 3962 2912 jytte@helio.dk
	Anne Fraxinus Kildebækvej 34 3660 Stenløse Kasserer	tlf. 4717 0194 agf@mail.dk
	Lis Nielsen Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	tlf:4710 0295 lis.hazel.nielsen @skolekom.dk
	Jens Helt Hansen Skovbakkevej 120 3300 Frederiksværk	tlf. 4772 0297 jens @alhambra-lifestyle.dk
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød	tlf 4031 4959 jvizinanielsen @webspeed.dk
	Helge Andersen Humlemarksvej 17 2605 Brøndby Suppleant	tlf. 4345 7076 heogin@mail.tele.dk
	Anne Mette Johannsen Nørgaardsvej 25 2800 Lyngby Suppleant	tlf. 4588 8765 amj2002@ofir.dk

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,
Rosbæksvej 17, 2100 København Ø
tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,
embassy.denmark@mfa.gov.lv

Ambassadør: Mr. Andris Razans
1. sekretær: Andrejs Grinasko
3. sekretær og konsul: Raivo Klotins,
consulate.denmark@mfa.gov.lv
Udenrigsministeriets hjemmeside: www.mfa.gov.lv
House manager: Zintis Cepurnieks

Den Danske Ambassade i Letland,
Liela Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia
Tlf. +371 7 226 210, Fax +371 7 820 234,
rixamb@um.dk

Ambassadør: Arnold Skibsted
1. sekretær: Katrine Nissen, katnis@um.dk
Hjemmeside: www.denmark.lv

Det Danske Kulturinstitut i Riga,
Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia
Tlf. +371 7 289 994,
d-k-i@mail.bkc.lv
Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København
Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk
Webmaster: Lars Egelund Henriksen
Kode til at se seneste nummer af bladet: vairalat

Letlands præsident Vaira Vike-Freiberga i Danmark

Den lettiske præsident Vaira Vike Freiberga har været på officiel visit i Danmark fra den 23. til den 25. august. Hun mødte blandt andet Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik og havde et møde med den danske statsminister Anders Fogh Rasmussen. Hun havde også møde med repræsentanter fra Dansk Industri.

Præsidenten fortalte at besøget i Danmark faldt på et symbolsk tidspunkt, idet Danmark var et af de første lande til at godkende Letlands uafhængighed den 21. august 1991. Hun sagde, at Danmark siden har støttet Letland med at opbygge militærsystemet og uddannelsessystemet og siden Letlands medlemskab af NATO og EU har Danmark og Letland forsat med at udvikle nære samarbejdsrelationer.

Vike-Freiberga fremhævede at Letland og Danmark som medlemmer af EU havde stor interesse i at gøre "The Baltic Sea" regionen til en af de mest dynamiske regioner i verden ved at implementere den Nordiske Dimension og The Baltic Ring.
Hun opfordrede til at danske firmaer investerede i Letland, Danmark er nu den 6. største investor.

I en tale ved en middag hvor Bent Bentsen var vært, takkede Vaira Vike-Freiberga for en varm og hjertelig modtagelse og gav udtryk for at hun havde haft en oplevelsesrig dag i det smukke land, og at Tivoli var en dejlig have.

Uddrag fra *News from Latvia*

Jytte Helio, medlem af foreningens bestyrelse, får en snak med Letlands Præsident.

RIX-CPH-RIX –
A flight in time and space

Under sit besøg åbnede præsidenten den 25. aug. en fotoudstilling på Københavns Bymuseum.
Udstillingen er kommet i stand i et samarbejde mellem Det Danske Kulturinstitut, Den Lettiske Ambassade og Københavns Kommune. Udstillingen åbnedes af præsident Vaira Vike-Freiberga i overværelse af bl.a. overborgmester Ritt Bjerregaard, og kan ses på Københavns Bymuseum, Vesterbrogade 59.
Her mødes den lettiske fotograf Mara Brasmanes portræt af Riga, som byen tog sig ud i 60'erne og 70'ernes Sovjetkontrollerede Letland, med den danske Miklós

Szabós samtidsbilleder af letternes hovedstad, her 15 år efter selvstændigheden. Begge har de fokuseret på byens atmosfære, som den opfattes under en fodgængers, afslappede slentren;
men med hvert deres udtryk: Hvor Brasmane finder de mere poetiske og tilbageholdte øjeblikke, har Szabo formået at fange den dynamik, der er karakteristisk for en moderne, europæisk metropol.
Mara Brasmane har arbejdet på 2 lettiske museer gennem snart 30 år med at tage billeder af arkitektur, portrætter og kunstgenstande for publicering i bøger og pressen. Siden midten af 1960'erne har Mara entusiastisk optaget billeder af Riga og byens borgere. Maras fotos fra 1960'erne og 70'erne indgik først i den lettiske kunst i det 21. Århundrede, da udstillingen, der efterfulgtes af en fotografisk bog, var en realitet i 2002 og fremstod som et testamente over den kunstneriske og kulturelle arv.
Da Mara Brasmane optog sine første fotos, blev den anden udstiller, Miklos Szabo født. Den ungarsk fødte danske fotograf har en stor interesse i de østeuropæiske lande. I 1990 blev han tildelt prisen "Årets pressefoto". Gennem de seneste 10 år har han fortrinsvis arbejdet i portrætgenren - og her ses et portræt af Riga!
Miklos har set byen med et individs blik i et forsøg på at gribe dens humør, temperament, erfaringer og forventninger.
Foreningen var repræsenteret ved Jytte Helio og Anita Vizina Nielsen. Sidstnævnte fik anledning til at fortælle præsidenten nærmere om vores forening og forærede et eksemplar af 10-års jubilæumsskriftet.

Anne Fraxinus

Billeder fra udstillingen

Præsidenten åbner udstillingen

Præsidenten ankommer til Bymuseet

Letlands fineste ordener

I anledning af den Lettiske Præsident Vaira Vike-Freibergas officielle besøg i Danmark udstilles Letlands fineste ordener.

Den 24. august 2006 åbnede Præsident Vaira Vike-Freiberga en udstilling om Letlands Stats-ordener på Amalienborg Museet i overværelse af Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik. Foreningens formand, Kirsten Gjaldbæk deltog ligeledes.

Historien bag Letlands forskellige ordener afspejler lan-

dets historie. Historiske begivenheder har afstedkommet oprettelsen af hver enkel orden.
Siden 1991 har Letland genoptaget brugen af tre Statsordener: Trestjerne Ordenen, oprettet til minde om grundlæggelsen af den Lettiske stat.
Viesturs Ordenen, som gives for at have styrket forsvaret af Letland og Anerkendelses-korset hvis historie strækker sig 300 år tilbage.
Letlands æres- og anerkendelsesordener er blevet givet til personer der har spillet en aktiv rolle i at bevare Let-

Kronprinsen og præsidenter betragter ordenerne

lands frihed og støttet landets videre udvikling.
Udstillingen viser også den særlige orden, som gives til personer, der deltog ved barrikaderne i 1991.
Ved udstillingen ligger et meget fint hæfte, som man blot kan tage med sig, hvori de enkelte ordener beskrives nøjere, og hvor der er fotos af udstillingens ordener.
Udstillingen kan ses i Amalienborg Museets åbningstid til den 24. september 2006.

Anne Fraxinus

Baltiske Nyheder

Baltic Times
Redigeret af JHH

IMF advarer om overophedning af den lettiske økonomi

Den internationale valutafond har opfordret Letland til at bremse den hurtige vækst i et forsøg på at undgå overophedning og inflation fra at komme fuldstændig ud af kontrol .

Den høje stigning i den hjemlige efterspørgsel, som var en konsekvens af medlemskabet af EU har påført landet en øget sårbarhed på flere områder, inkluderet et højt løbende betalingsbalanceunderskud, stigende udlandsgæld, høje løn- og prisstigninger og stigende huspriser konkluderer en økonomisk ekspert fra IMF.

Udover dette er der yderligere et stigende antal lånetransaktioner i udenlandsk valuta, der foregår uden garantistillelse af nogen slags.
Påvirkningerne af Letlands inflation skal ikke undervurderes, og Letland skal forsøge at mindske risikoen for dette negative scenario på mellemlangt sigt ved f.eks. at udskyde de planlagte nedsættelser af personskatterne for at reducere den høje indenlandske efterspørgsel.
Desuden anbefaler IMF, at der indføres en skat på penge tjent fra ejendomshandler.
Dette fremgår af IMF's årlige rapport om den lettiske økonomi.
Juni 8 – 14

Rigas juridiske universitetsfakultet er ved at komme på fod igen.
Efter måneders kamp om overlevelse og udsigt til betalingsstandsning, ser det ud til at skolen er kommet på benene igen og kan se frem til en god og økonomisk velfunderet fremtid.
Riga's juridiske fakultet var egentlig en aftale mellem den svenske regering og den lettiske regering om at oprette en uddannelse med det formål at øge tempoet i de økonomiske reformer ved at uddanne unge letter i et internationalt miljø og i international ret.
Den svenske regering ejede 61% af aktierne og den lettiske regering ejede 25% og Soro's fond ejede resten af aktierne .
Instituttet blev for det meste finansieret af dets aktieejere.
Efter lange forhandlinger besluttede den lettiske regering omsider at købe den svenske aktiepost og dermed blive aktiemajoritets indehaver.
Der er nu indført brugerbetaling.
Desuden er studieretningen indrettet på, at de studerende kan fortsætte studierne på andre EU institutter.
Uddannelsen er således gjort meget mere international.
Instituttet er i dag en autonom enhed indenfor det lettiske uddannelsessystem.
De store gældsforpligtelser er blevet genforhandlet med den Nordiske Investeringsbank til lån på mere favorable vilkår.
Juni 15 – 28

Ministre søger efter ny forsvarschef
Chefen for luftværnet Juris Maklakovs er udset til at blive udnævnt til ny forsvarschef.
Indenrigsminister Dzintars Jaundzeikars sagde, at der er 2 muligheder for at udnævne Maklakovs -enten udnævnes han straks eller han bliver bekræftet i embedet

efter en tilfredsstillende prøveperiode efter en succesfuld afholdelse af Nato's topmøde i Riga dette efterår.
Beslutningen træffes efter, at andre kandidaters kvalifikationer er efterprøvet.
Juni 29 – juli 5

Letland forbereder sig på at anlægge sag mod EU over sukkerreformen

Den lettiske landbrugsminister Martins Roze udtaler, at de 2 lettiske sukker producenter vil anlægge sag mod EU over sukkerreformen.
Den er umulig at efterkomme, fordi kommissionen bl.a. forlanger, at producenterne betaler et depositum på 120% af kompensationsbeløbet.
Staten kunne garantere for dette depositum, men det ville kun forværre statsunderskuddet yderligere og forøge inflationen.
Af denne grund er Letland indstillet på at føre en sag mod EU.
Juli 6 – 12

Vike-Freiberga og Tony Blair har fokus på energi

Energi er et af de mest omdiskuterede emner, der trænger sig på i Europa.
Dette understregede den britiske statsminister ved et møde med Vike-Freiberga.
Der blev lagt vægt på energiressourcer og forsyningssikkerhed.
Selv i Letland overvejes det, hvordan man kan udvikle et nyt A-kraftværk nær Ignalina i Lithauen for at forbedre energiforsyningen væsentligt i de 3 baltiske lande.
Juli 13 – 19

Jaap de Hoop Scheffer er i Riga

NATO,s generalsekretær Jaap de Hoop Scheffer er i Riga for at checke op på forberedelserne til Nato´s topmøde

senere på året.
Han gjorde opmærksom på flere alvorlige uoverensstemmelser mellem NATO og EU og oplyste, at de 2 organisationer har forskellig opfattelse af udvidelse af medlemskredsen.
Efter optagelse af Malta og Cypern i EU, har NATO og EU ikke været i stand til at udveksle militære hemmeligheder, fordi Malta og Cypern ikke er medlemmer af partnerskab for fred programmet.
Men NATO står som garant for beskyttelse af demokratiske rettigheder.
Der er ikke umiddelbart nye medlemskaber af NATO forude, men generalsekretæren opfordrede til den åbne dørs politik, og ville være imødekommende overfor nye aspiranter og deres forsøg på at opfylde NATO´s standarder.
Juli 20 – 26

GE Money
GE Money , et lettisk datterselskab af den amerikanske General Electric er tilsyneladende ude på at opkøbe en lettisk bank.
Der er tale om den lettiske bank Baltic Trust Bank.
Baltic Trust Bank rangerer som nr. 14 ud af 23 banker, som arbejder i Letland.
GE er blandt de største selskaber med 6 forskellige forretningsområder; finans, forbrugslån, sundhed, industri, infrastruktur og medie.
Juli 27 – august 2

Togforbindelse Riga-Tallin
Den lettiske minister for økonomi og kommunikation støtter ideen om at genoprette en togforbindelse mellem Estlands og Letlands hovedstæder.
August 3 – 9

Rigas lufthavn skal igennem en større renoverings-proces.
Rigas lufthavn har behov for ca. 285 millioner euro til nye investeringer for at kunne nå det langsigtede mål om, at kunne betjene 10 millioner passagerer i år 2013. Investeringerne skal gå til udvidelse af landingsbanen, en ny ventesal til passagerne og desuden en udvidelse af de eksisterende terminaler.
August 10 –16

Nyt Bryggeri
Danskerne planlægger at bygge nyt bryggeri i Letland. The Royal Unibrew , som ejer Lacplesa Alus bryggeriet planlægger et nyt bryggeri i det centrale Letland. Selskabet vil investere 12-14 millioner euro i nybyggeriet. Bryggeriet vil kunne producere 25 millioner liter øl om året.
August 17 – 23

Yeltsin modtager Tristar ordenen.
Den tidligere russiske præsident Yeltsin udtalte sig optimistisk om de fremtidige relationer mellem Letland og Rusland efter at have modtaget denne orden.
Yeltsin modtog ordenen for at have anerkendt Letlands selvstændighed , hans bidrag til tilbagetrækkelsen af de russiske tropper og at have etableret demokratiet i Rusland.
August 24 – 30

2 bøger af Peder Hove

Anmeldelse af Georg Mørch

TERMINUS
Dragsbæklejren og de sidste flygtninge fra anden verdenskrigs tid i Danmark. Poul Kristensens Forlag, Herning, 2002. 147 sider, "A5"-format, bibliotekskode 32.61.

En meget spændende bog om Dragsbæklejren ved Thisted, der eksisterede fra 1940 til 2001, under de skiftende officielle navne:
1940 Seefliegerhorst Thisted
1945 Dragsbæklejren
1947 International Refugee Organization's Sanatorium
1951 Alderdomshjemmet for ikke-tyske flygtninge, under FN
1952 Socialministeriets alderdomshjem i Dragsbæk
1971 Dragsbækhjemmet
1977 Dragsbækcentret

I sommeren 1945 ankom 600 baltere som "Allied displaced persons". Mange ældre, som hverken mentalt eller sprogligt kunne integreres i det danske samfund, blev der, til de døde og blev begravet på Thisted kirkegård, mens de unge med gå-på-mod skabte sig en tilværelse i Danmark og andre steder. Som Peder Hove skriver på side 134: "Inden de sidste litauere forlod lejren, efterlod de et smukt og imponerende mindesmærke som tak for "husly" i form af et adskillige meter højt trækrucifiks, der blev rejst på bakken, hvor det kunne ses fra hovedlandevejen, der dengang førte tæt forbi lejren. I plænen foran korset nedlagdes endvidere Litauens rigsvåben i farvede sten indsamlet af flygtningene ved stranden. For den korrekte heraldiske udformning af det gamle middelalderlige nationalsymbol, et kors og en rid-

derfigur, sørgede en af lejrens mange kreative begavelser, den litauiske billedkunstner Jablonskis. Trækorset brækkede i øvrigt en stormnat og måtte renoveres; det står på stedet den dag i dag, omhyggeligt vedligeholdt af Thisted Kommune, som et vartegn og et sidste minde om de mange statsløse, der trods alt fandt en slags hjem her ved Limfjordsbugten". Og på side 144 opsummerer han sin beretning således: "I året, hvor dette skrives, 2001, faldt den sidste af flygtningehjemmets bygninger. Det hele er væk. Kun det store trækors over våbenskjoldet står tilbage med sin indskrift "Vorherre, da du også engang har været flygtning, beder vi dig beskytte alle, som er hjemløse".

Bogen har 3 hovedafsnit: I Baggrund, II Krig og flugt, og III Dragsbæklejren. Det er lykkedes Peder Hove at opspore og interviewe nogle af de baltiske familier, og i afsnit II følger vi 2 estiske, 3 lettiske og 1 litauisk familie. Uden utidigt føleri giver Peder Hove i 6 kapitler en gribende fremstilling af disse baltiske skæbner, deres flugt og fremtid i et ukendt land Danmark; bevægende læsning, der varmt kan anbefales.

På en lille ferie i Nordjylland i juli 2005 fandt Inge og jeg fra Thisted nemt ud til Struer-vejen Simons Bakke med Beredskabsstyrelsen i Dragsbæk, hvor flygtningelejren havde ligget. Udover det meget flotte trækrucifiks og det store skjold med det litauiske rigsvåben i græsplænen så vi også en hvid sten med indskriften MUSU TROŠKIMAS TÉVYNES LAISVE, som betyder: VORT MÅL (er) FÆDRELANDETS FRIHED. Ligesom Peder Hoves bog kan vi varmt anbefale et eftertænksomt besøg på dette skæbne-sted.

BLINDGÆNGER.
Lindhardt og Ringhof Forlag, 2003, 111 sider.
En spændende roman af en helt anden karakter end fakta-bogen om Terminus. En fiktiv beretning om en 6årig lettisk pige Elsa, der sammen med sin mor i begyndelsen af oktober 1944 havde held til at flygte fra Riga og russerne. Via Neustrelitz havnede hun i Danmark og lod sig med held integrere i det danske samfund. Små 60 år senere gør hun sig i jeg/du-form sine sære og tunge tanker om flugten dengang: Hvordan kunne de så forholdsvis let slippe væk fra Letland? Aldrig havde hun mødt lettiske flygtninge, det var gået så nemt for. ”De kom alle uden undtagelse med tog eller skib, i sidste tilfælde i regelen efter ugers eller måneders venten. Men vi - to civile baltere, en kvinde og et barn kom ud med det samme, dvs. få dage efter Riga var faldet i russernes hænder, og mens presset på fronten var overvældende. Oven i købet med et fly, der var stuvet fuldt til bristepunktet af hårdtsårede tyske soldater. Som sagt, jeg var bare seks år, kunne ikke mange tyske ord og havde ikke den fjerneste ide om, hvordan min mor fik sagen trukket i land”(side 25). Havde hun og faderen særlige forbindelser? Hvorfor kom far ikke? selv om de ventede og ventede, indtil de var nødt til at tage af sted uden ham. Hvem og hvad var han egentlig? Det eneste moderen ville fortælle var, at han var jurist og embedsmand i ”centraladministrationen”. Den lettiske eller tyske? I Danmark blev hun og Elsa ”Allied displayed persons”, men den evige angst for at blive tvunget tilbage til den lettiske sovjetrepublik blev en stor byrde for moderen, der døde ret ung.

Efter mange års uro beslutter den nu 64-årige kvinde at rejse tilbage til Letland for måske at finde sandheden om sin (gode og kærlige) far og sig selv. Ved et besøg i de lettiske krigsarkivers ”Særlige Samling”. På en meget indfø-

lende måde skildrer romanen Elsas dobbelte rejse, tilbage til flugten i oktober 1944, og flyveturen til og opholdet i det nu selvstændige Letland, hvor hendes iagtagelser og tanker formidles til os i et langsomt fremadskridende forløb, indtil hun i "Den særlige Samling" endelig finder ud af, hvordan hendes rare far i virkeligheden var. Med åndeløs spænding og tiltagende ubehag følger vi hendes detektivfærd frem til den endelige sandhed. En sandhed, som hun måske ikke havde ønsket eller forventet at finde, og en frygtelig sandhed, som hun nu må leve med resten af sit liv.

Med sit koncise og fortættede sprog lader Peder Hove os fornemme Elsas mangeårige identitetskrise, mens hun som blindgænger må famle sig frem til en del af sandheden om sin far. Han kom ikke med det tyske militærfly til Neustrelitz, og Elsa og hendes mor hørte aldrig noget til ham. Hans skæbne i det af russerne genbesatte Letland må både hun og vi læsere gætte os til.

Den frygtelige sandhed skal ikke røbes her. Men læs selv bogen, følg med til den bitre ende og lad jer bevæge af denne stærke roman om den modne Elsas nervepirrende søgen efter klarhed.

Enestående kursus på Rite

Af Niels Bendix Knudsen

Takket være en donation på 50.000 kr. fra en dansk fond gennemførtes i maj måned kurset "Ældre fra Danmark hjælper ældre i Letland med reparation af deres huse."

To ældre håndværkere fra Østjylland og medlemmer af skolens støttekreds tog sammen med mig den 16. maj til Rite Højskole for at gennemføre kurset.

Vore biler var tæt pakkede med brugte maskiner fra stemmejern og tommestokke til overfræsere, svejseapparat, tykkelseshøvl/sav/langhulsmaskine.

Da vi kom til Letland indkøbte vi diverse materialer, der skulle bruges.

Der er i Letland samme trang som her til lands til at forbedre huse via tv-programmer mv. Byggemarkederne har kronede dage. Men der mangler viden og fagmænd på området, naturligvis er der også mangel på penge.

Vores ide med kurset var at erfarne håndværkere herfra skulle vise og give ideer til hvordan især ældre kunne reparere, tætne og forbedre deres egne huse/lejligheder.

Den praktiske del af kurset lå på skolen, hvor vi gennemrenoverede et lokale på 50 kvadratmeter og vi kom i gang med kloakering fra toilettet.

Eleverne lærte at bruge de forskellige elektriske maskiner, så der blev også lavet billedrammer og spækbrædder, lister og glastilskæring.

Vi satte fliser op bag kakkelovnen, isolering og glasvæv på væggene, udspartling og maling.

Der blev også tid til ekskursioner i letternes egne hjem, hvor vi gav gode råd hjemme hos folk.

Efterfølgende har det vist sig, at tre af kursisterne (to kvinder og en mand) er gået sammen om at hjælpes med at renovere deres egne hjem. Så man må sige at kurset

har været virkningsfuldt og de har fået mod på at starte selv.
De maskiner vi har kunnet anskaffe via doneringen tilhører og står på skolen, men er til udlån for interesserede. En af kursusdeltagerne er ansvarlig for udlånet.

Hen mod afslutningen af kurset, der havde 8-10 deltagere holdt skolen sin årlige generalforsamling.
Her havde de ca. 30 deltagere lejlighed til at beundre resultatet af kurset, nemlig et smukt lyst lokale på 1. sal over spisesalen.

Aktive pensionister reparerer Rite Højskole.

11 år med Kreicburgas i Danmark

”Den bedste uge nogensinde,” sagde vores lettiske venner ved afrejsen og det mindede da også om et helt triumftog, turene rundt på Sjælland med og uden BENNY. Vores venner ankom fra Sønderjylland 20/8 ved midnatstide og flyttede straks ind i Det Baltiske Hus. Mandag optrådte de for 10. gang ud af de 11 mulige på det lokale ældrehjem Porsebakken, altid med en stemning udover det sædvanlige, og om aftenen afviklede vi for 5. år vores aften med Danske og Lettiske Folkedanse på Østervang Skolen i Roskilde. Stigende antal fremmødte hvert år, så næste år håber vi på at den store sal bliver fyldt helt op. Jeg kom for sent med en indbydelse til alle letter bosiddende her om at møde op og lære os nogle flere lettiske danse. Hvis vi får arrangeret noget næste år ser det ud til, det bliver Danske, Lettiske og Litauiske folkedanse. Så vil det store antal fremmødte danskere få større mulighed for at lære danse udover de danske. Letter bosiddende her, medlemmer og andre som læser dette: Vi mangler jer!
Tirsdag var vi for første gang på ældrehjemmet Baldersbo i Hedehusene og både husets egne beboere og de tilkørte fra andre ældrehjem var begejstrede for den festlige musik. Fra Baldersbo gik det direkte til HK-Klinten i Rødvig, hvor der som de 2 tidligere år sammen med Benny var udsolgt, og den nye chef der udtalte som alle steder: ”I kommer vel igen næste år.” Lad os få besked i god tid!
Onsdag var vi for første gang i Ølsemagle. Det var menighedsrådet der inviterede i et stort telt og de ca. 7o mennesker sang med allerede på den første melodi og det blev en af de festligste aftener. Kom igen næste år og fra andre medlemmer af menighedsråd: ”Næste år må I også komme hos os.” Torsdag var vi i Christians Kirken. Arrangøren var nervøs: Koncertsæsonen er ikke begyndt

i august! Da vi kom til det lille stykke vej, der fører op til kirken kunne jeg se, at mange af de ansigter til folk, der parkerede deres biler havde jeg set før og så hilste de og sagde: "Vi var i Roskilde i mandags, vi var i Ølsemagle i går osv. Vi vil høre dem en gang til." Kirkens 7oo pladser blev dog ikke besat, men flere end arrangøren havde regnet med, og som de andre steder kom folk efter koncerten og udtrykte deres glæde over at være kommet, og det lykkedes da også Benny og letterne at få en fin stemning i det store rum.
Fredag var vi så for andet år inviteret til Slagelse. Sidste år var det i det mindre musikhus Badeanstalten, men i år skulle det være det nye store musik-hus og de fleste af de 4oo pladser blev besat og endnu en god aften i Slagelse.
Lørdag havde jeg skrevet kontrakt med Kulturhuset Toldkammeret i Helsingør. Derfor lidt spændende: Et par dage før fik jeg melding om, at alt var udsolgt og de kunne have solgt det dobbelte antal billetter. En god aften i Helsingør og som alle andre steder: "I kommer vel igen næste år!" Det har gennem årene undret mig, at jeg ikke har kunnet genkende flere medlemmer fra vores forening.
Der er vel noget om det et andet medlem sagde: Vi er jo ikke så mange i vores forening. Måske er der nogle af de en del over tusinde, der har hørt og blevet optaget af Lettisk Folkemusik, der kunne tænke sig at være med i mere samarbejde med Letland.

Års - høst og Afslutningsfest i Det Baltiske Hus!!!
Et medlem har sendt nogle billeder fra festen og opfodret mig til at skrive lidt om vores Årsfest. Denne har ændret karakter gennem årene. For nogle år siden var her over 100 mennesker, ambassadører, 6 telte, dans m.m.
Da ingen ville hjælpe med forberedelserne - næsten ingen - har jeg ændret en del, og jeg tænker på store ændringer de følgende år - måske var det den sidste!

I hvert fald under den samme form. Opbakningen om ideen med 1000 års Egen, Det Baltiske Bed og Det Baltiske Hus har været for ringe. En ting der gør, at der sker ændringer.
I år var inviteret til en afsluttende middag med Kreicburgas Zikeri og Det Baltiske Hus var da også fyldt til sidste plads, så vores lettiske venner valgte at sidde udenfor huset. Mange havde hjulpet til med middagen: Mere end 3 retter mad og senere var der foruden alle drikkevarer lejlighed til at købe kaffe og kager. Da det var regnvejr kom der ikke så mange - ikke alle tilmeldte, så mit fryseskab er fyldt op med mad og kager til en del af den kommende vinter, men mindehøjtiden blev for første år afviklet inde i Det Baltiske Hus og det er jo bedst med en rigtig Naturfest med kulørte lamper i træerne osv. og nydelse af de 3 landes flag i blomster omkring Egen, men det er ikke hvert år det passer vejrguderne at lægge op til en sådan skøn aften, hvor mange fra 4 lande mødes og mindes befrielsen. Det regnede og det regnede, men ellers var stemningen ganske god. Ca. 8 fra vores Letlandstur sidste år var mødt op. Kreicburgas Zikeri spillede det meste af tiden fra 21-03.
Der er 2 grunde til ændringer: Der er ingen garanti for, at det bliver vejr til en skøn udendørsfest, og søndag duer ikke til en rigtig aftenfest: Alle danskere tager hjem før midnat og skal på arbejde den næste dag.
Midt på aftenen kom en større gruppe unge fra Litauen, men blev ikke så længe:
Der var ikke rigtig plads til dem i Det Baltiske Hus og det regnede.
Ved midnatstide kom nogle fra Letland og så spillede vores lettiske venner helt eventyrligt til kl. 3 og denne dag gik til så hjem efter det, de selv betegnede den bedste uge nogensinde.

JES DAHL

Birgit har sendt nogle billeder fra spisningen i Det Baltiske Hus

Fra Filips Kirkens kirkeblad

Østersøarrangementer
Vi fortsætter i efteråret med vores populære Østersøarrangementer.
Vi starter med at prøve en ret fra det pågældende land.
Derefter er der foredrag og film fra landet, gerne ved det pågældende lands ambassadør.
Derefter er der underholdning fra det pågældende land.
Før vi har været Østersøen rundt mangler vi Estland og Tyskland.
Den tyske ambassadør Gerhard Nourney kommer til vores Tysklands aften, mandag den 18. september 2006 kl. 19,00.
Dr. Gabriele Kötschau – der er leder af Østersørådets sekretariat i Stokholm, kommer torsdag den 16. november 2006, kl. 19,00.
Vores Estlands aften er endnu ikke fastlagt; idet vi afventer, at Estlands nye ambassadør tiltræder.
Der vil senere blive sat opslag op herom.
Nærmere oplysninger: Jens William Grav tlf. 3259 4491

NGO-Forum 2006

DANFØ inviterer til møde i Stockholm

”Human Right and Democratic Participation” er temaet for årets NGO-Forum, der finder sted 5. – 7. oktober på Grand Hotel Saltsjöbaden uden for Stockholm. Der ventes op mod 200 deltagere fra en bred kreds af foreninger og andre NGO’ere fra de 11 Østersølande, heriblandt 15 danske deltagere. Deltagerafgiften er 50 EUR som inkluderer hotel og forplejning, men ikke rejseudgifter.

Der indledes om torsdagen med en plenumdebat med fremtrædende repræsentanter for NGO’ere, for regeringer, for Østersørådet m.fl. Debatten skal belyse de fremtidige perspektiver for samarbejdet i regionen.

Hele fredagen er afsat til drøftelser i tematiske grupper. Der er valgt fire aktuelle emner, som både optager Østersørådet og de folkelige foreninger:

1. Trafficking, violence against women/children, criminality and drugs as a development obstacle
2. Discrimination and social exclusion
3. Environment and sustainability
4. NGO-legislation and the role of associations in the society

Inden for hvert emne vil der blive korte oplæg inden for den første time, men dagen vil først og fremmest gå med drøftelser i mindre grupper. De enkelte emner vil blive opdelt og drøftet i fire undergrupper.

Lørdagen vil afslutte i plenum og linierne vil blive trukket op for det fremtidige samarbejde.

Nærmere oplysninger kan findes på www.bsngoforum.org og www.cbss-ngo.dk

Kirsten Gjaldbæk deltager fra Foreningen Danmark Letland.

Talsi Folketeater, Talsi Kirkekor

Gæster fra Letland til Glostrup Kulturnat 28. oktober 2006

I flere år har Glostrup Foreningsunion sammen med Glostrup kommune markeret den nat vi går fra sommer- til vintertid med en række kulturelle aktiviteter af foreninger, virksomheder og kommunale institutioner. Talsi i Letland er Glostrups venskabsby og har flere gange deltaget, i 2006 kommer et folketeater og et kirkekor.

Talsi Folke Teater
Højvangseminariet, gymnastiksalen, kl. 19.30
Skolevej 6
Glostrup Amatør Scene har inviteret sine amatørteatervenner fra Talsi til at repræsentere sig på kulturnatten. På grund af gensidige sprogvanskeligheder har Talsigruppen valgt at lave en lille folkloristisk forestilling med 10 – 15 medvirkende.
"Billeder fra middelalderen" er historien om livet i Kurzeme i slutningen af 17. århundrede. Ziedite Zaceste har forfattet det efter historiske fortællinger fra Hronic i Kuzeme, der er beliggende i det nordlige Letland. Opførelsen er en slags gadeteater. Det kan opføres overalt, men bedst er det som udendørs teater med mulighed for at anvende bål. Så kan der laves varme drikke eller suppe i forbindelse med spillet, fortæller Ziedite. Opførelsen varer 30 minutter og publikum udgør en del af forestillingen. Det er også muligt at inddrage andre elementer i forestillingen.

Talsi folketeater blev grundlagt i 1959. Der er p.t. 18 aktive medlemmer. Ziedite Zaceste er leder og over-regissør. Teatret er et af flere forskellige kunstneriske grupper i Talsi Kulturhus.

Talsi teatergruppe laver 1-2 nye opførelser hvert år. De fleste produktioner er skrevet af Lettiske forfattere og i øjeblikket er der tre stykker på repertoiret.

Talsi Kirkekor
Østervangkirken, kl. 18.00
Dommervangen 2
(Ad Byparkvej)
Medlemmer af Talsi Menighedsråd besøgte sidste år Glostrup Menighedsråd under kulturnatten og der har i sommer været genvisit. Ved dette års kulturnat har Menighedsrådet inviteret et 40 mands kor fra Talsi Kirke. Koret vil synge i Østervangkirken kl.18
Endvidere optræder koret søndag den 29.oktober kl. 20:00 i Københavns Domkirke til natkirke-programmet.
Hele programmet for Glostrup Kulturnat 2006 vil være at finde på www.glostrup.dk fra ca 1. oktober.

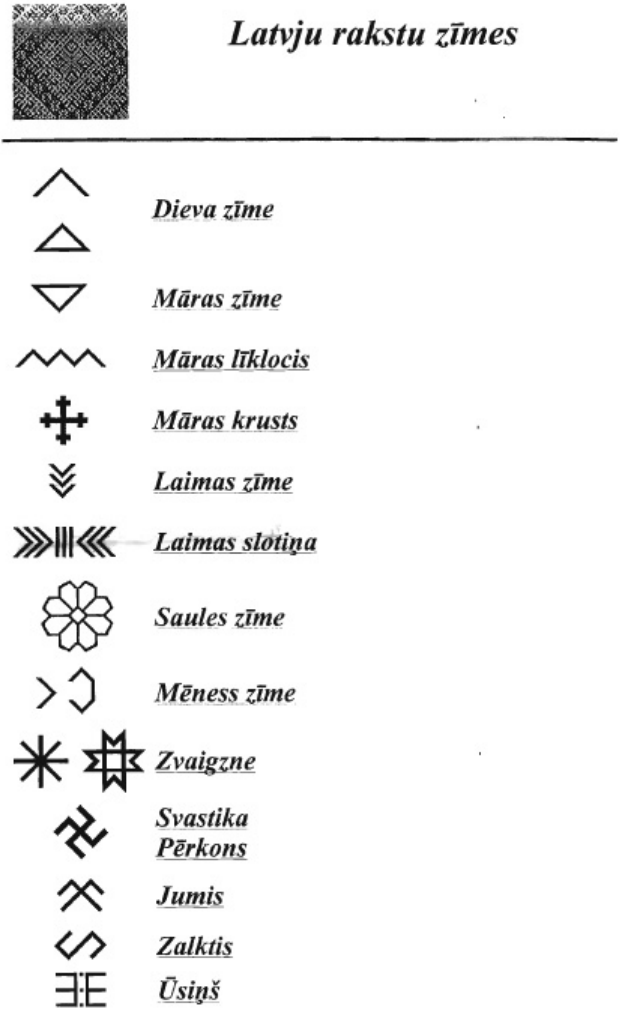

Lettiske symboler

Seniorer vil gerne arbejde internationalt

Ældre Sagen har lavet nogle undersøgelser, som sammen med nogle internationale undersøgelser viser, at ældre betaler mest til velgørenhed og gerne vil arbejde frivilligt.
De store humanitære organisationer siger imidlertid nej tak.

Ældresagens blad beskriver hvordan en artikel om adoption af bedsteforældre i Kirgisistan udløste telefonstorm. De vidste godt at ældre har en høj social ansvarlighed, men det kom alligevel som en overraskelse at så mange mennesker ringede og tilbød hjælp.
Ældre vil gerne have et meningsfyldt liv, når de holder op med at arbejde og undersøgelsen peger hen på at ældre ønsker nye former for frivillige opgaver.

De humanitære organisationer har imidlertid ingen udsendelse af seniorer, men mange frivillige er i genbrugsprojekterne og sogneindsamlingerne.

Der findes imidlertid en organisation som hedder "Seniorer uden grænser". Formanden Stig Elliot fortæller at det er en forening, som støtter folks ideer gennem praktisk hjælp fra andre af foreningens medlemmer og gennem fundraising hos de medlemmer, som er gode til det. De har også et tilbud om at deltage aktivt i det arbejde, der allerede er iværksat og Stig Elliot nævner lande som Gambia, Senegal, Thailand, Albanien og Burkina Faso.

LN

Ole Petersens Mini Parlør
fortsat fra sidst

desa	pølse
plūmes	blommer
vīnogas	vindruer
kompots	frugtgrød
zemenes	jordbær
tortes; kūkas	kager
cepumi	småkager
sāls	salt
pipari	peber
šokolāde	chokolade
konfektes	bolsjer
brokastis	morgenmad
pusdienas	frokost
vakariņas	aftensmad
dakšiņa	gaffel
nazis	kniv
karote	ske
tase	kop
glāze	glas
šķīvis	tallerken
šķēres	saks
gludeklis	strygejern
zobu birste	tandbørste
zobu pasta	tandpasta
zobārsts	tandlæge
ārsts	læge
es nejūtos vesels(vesela)	jeg har det ikke så godt
man ir slikta dūša	jeg har kvalme
man reibst galva	jeg er svimmel
man ir sāpes kuņģī/sirdī	jeg har ondt i maven/hjertet
man ir drudzis	jeg har feber
ola	æg
dārzeņi	grønsager

kartupeļi	kartofler
rīsi	ris
burkāni	gulerødder
gurķi	agurker
tomāti	tomater
puķukāposti	blomkål
sēnes	svampe
sīpoli	løg
salāti	salat
gaļa (ēdieni)	kød (-ret)
liellopa gaļa	oksekød
vērsis	okse
teļs	kalv
cūkas gaļa	svinekød
jēra gaļa	lammekød
cāļa gaļa	kylling
maltā gaļa	fars
kotletes	frikadeller
tefteļi	kødboller
zupa	suppe
zivis	fisk
lasis	laks
skumbrija	makrel
garneles	rejer
siļķe	sild
menca	torsk
zutis	ål
saldējums	is
saldie ēdieni	desserter
augļi	frugt
āboļi	æbler
apelsīni	appelsiner

Hvis man er interesseret kan man også købe en lettisk/ dansk og dansk/lettisk ordbog af Karsten Lomholts og Rute Ledina på eget forlag. ISBN 9984-713-03-2 Fax/tlf. 7333249, e-mail nordenab@parks.lv

Salg af hjemmestrikkede sokker

I Rite er en ung kvinde som er dygtig til at strikke smukke sokker. Jeg har købt et parti sokker af hende og vil gerne sælge dem for 50 kr. stykket plus porto. Det lille overskud der er, går til Rite Højskole.
For at finde størrelsen gør man sådan: Knyt hånden og mål omkredsen omkring den knyttede hånd. Skriv eller ring hvor mange cm målet er og jeg finder den rigtige størrelse og sender sokkerne til dig.
Der er både dame- og herre sokker og alle i ren naturfarvet uld med forskellige lettiske mønstre.
Hvis der er specielle ønsker, kan jeg muligvis skaffe det, særlig store fødder eller andet!
Tlf. 47100295 eller e-mail lis.hazel.nielsen@skolekom.dk
Hilsen Lis Nielsen

Latvia i billeder
Slotte

KALENDER

SEPTEMBER

19. sept. - 9. Jan.	Lettisk 1 (begyndere) Tirsdage 18.50 - 20.55 i alt 35 lektioner. Sølvgades Skole. Lærer Anita Vizina Nielsen. Pris 1200 kr

OKTOBER

28.	Gæster fra Letland til Glostrup Kul turnat. Se www.glostrup.dk
28. kl. 19.30	Talsi Folke Teater. Højvangseminariet, Skolevej 6 gymnastiksalen,
28. kl. 18.00	Talsi Kirkekor. Østervangkirken, Dommervangen 2 (Ad Byparkvej)
29. kl. 20.00	Talsi Kirkekor Københavns Domkirke til natkirke-programmet.

NOVEMBER

16. kl. 19.00	Møde i Filips Kirken ved Dr. Gabri ele Kötschau - leder af Østersørå dets sekretariat i Stokholm
18. kl. 12.00	Møde ved monumentet på Vestre Kirkegård i anledningen af Letlands selvstændighed i 1918.

The Three-Star Order